

**UCHWAŁA NR XXVI/418/2017
RADY GMINY STĘŻYCA**

z dnia 28 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stężyca na lata 2018-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1875) oraz art. 176 pkt 1 w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.)

Rada Gminy Stężyca uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji trzyletni Program Wspierania Rodziny w Gminie Stężyca na lata 2018-2020, w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stężyca na lata 2018-2020 powierza się Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Stężycy, przy współpracy z organizacjami i instytucjami z terenu Gminy Stężyca, działającymi na rzecz wspierania rodziny.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Stężyca

Stefan Literski

Załącznik do uchwały Nr XXVI/418/2017
Rady Gminy Stężyca
z dnia 28 listopada 2017 r.

**Program wspierania rodziny
w Gminie Stężyca na lata 2018-2020**

LISTOPAD 2017 r.

Rozdział I. Wstęp

"Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami(...)."

Preambuła ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

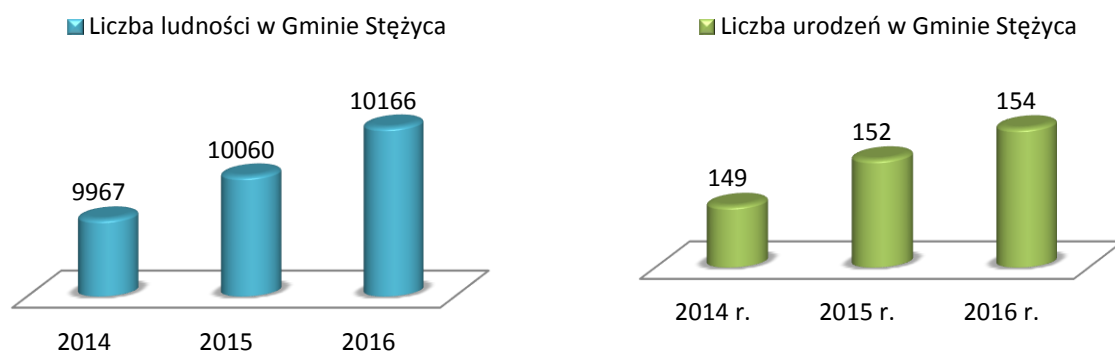
Wprowadzenie do aktu prawnego leżącego u podstaw pracy z rodziną wskazuje na cele jakie zakładał ustawodawca tworząc tę ustawę – dobro dziecka i dobro rodziny. Wspieranie rodziny przeżywającej problemy opiekuńczo-wychowawcze w wypełnianiu ich funkcji powinno odbywać się, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2017 r., poz.697 z późn.zm.) poprzez planowe działania mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do samodzielnego wypełniania tych funkcji. Pomimo, że wsparcia rodzinom w kryzysie udziela jednostka samorządu terytorialnego – Gmina, to zamysł ustawodawcy był szerszy i zakładał by działania jednostek gminnych opierały się m.in. na realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny oraz współpracy interdyscyplinarnej różnych instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

Każde dziecko ma prawo do wychowywania się w rodzinie. Jeśli rodzina jest dysfunkcyjna i nie może sprawować tej opieki, jej funkcję przejmuje piecza zastępcza, z założeniem czasowego pobytu w pieczy i prawa powrotu do rodziny biologicznej, pod warunkiem uzyskania stabilności przez środowisko rodzinne. Program wspierania rodzin w Gminie Stężycza na kolejne lata zakłada realizację podstawowych obowiązkowych zadań Gminy z ustawy o wspieraniu rodziny, począwszy od analizy rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczo, poprzez usługi na rzecz rodzin, poradnictwo, wzmocnienie roli rodziny do interdyscyplinarnej współpracy na rzecz rodzin.

Rozdział II. Diagnoza problemów rodzin w gminie Stężycza

a) Charakterystyka Gminy

Gminę Stężycza zamieszkiwało na dzień 31.12.2016r. 10.166 osób. Zadania z zakresu wspierania rodziny, poradnictwa, pomocy społecznej, usług, zapewnienia schronienia, żywności i innej pomocy rzeczowej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Stężycza realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy, zgodnie z właściwymi tematycznie ustawami. Świadczenia pieniężne dotyczące rodzin: świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze 500+, fundusz alimentacyjny, dodatki mieszkaniowe i energetyczne, stypendia socjalne realizuje Urząd Gminy za pomocą Wydziału Spraw Społecznych i Lokalnych.

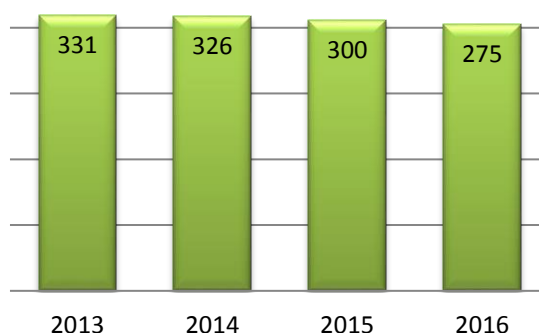

źródło: Dane Urząd Gminy w Stężycy

Co roku wzrasta systematycznie liczba osób zameldowanych w gminie Stężycza. Uznać można, że sytuacja demograficzna Gminy jest dobra, w ostatnich latach nie zanotowano spadku urodzeń.

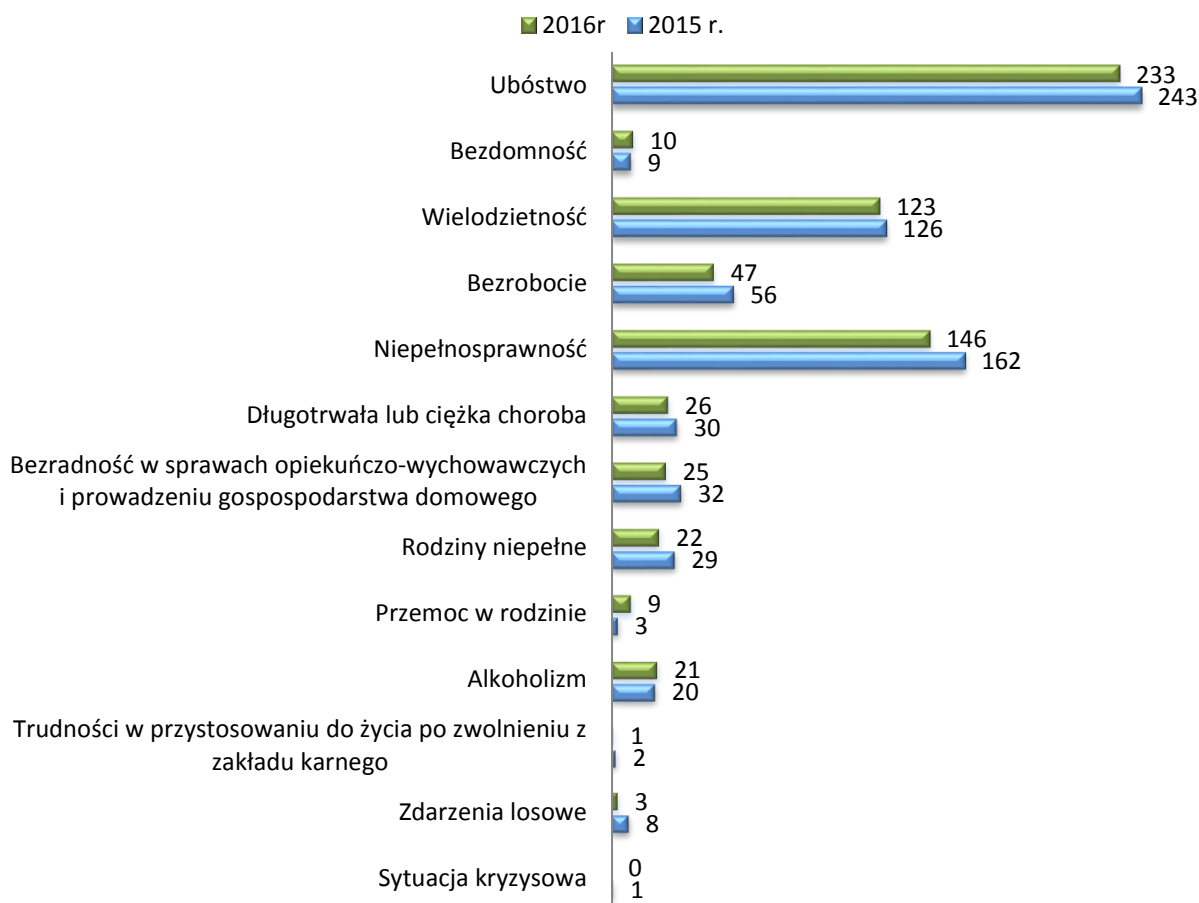
b) Pomoc społeczna

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2013-2016.

Ilość rodzin od 2013 roku korzystających z pomocy socjalnej powoli, ale systematycznie spada. Na spadek wpływ miał również wchodzący w życie w roku 2016 program finansowej pomocy rodzinom wielodzietnym – świadczenie wychowawcze 500+, ale także systematyczna praca socjalna z rodzinami.

Powody przyznania pomocy dla rodzin przez GOPS w Stężycy w 2015r. i 2016r.

źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stan na dzień 31.12.2016r.

Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej spada ilość rodzin z dochodem poniżej kryterium dochodowego, wielodzietnych i bezrobotnych, niepełnosprawnych. Niewielkie zmiany zachodzą wśród korzystających z pomocy z tytułu samotnego wychowywania. Wzrasta natomiast liczba rodzin, które korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i przemocy. Nie oznacza to tylko, że wzrasta liczba osób pijących szkodliwie i stosujących przemoc, ale zmienia się też świadomość społeczna, wykrywalność i chęć skorzystania z pomocy instytucji. Coraz częściej rodzice czy przedstawiciele instytucji proszą o poradnictwo związane z uzależnieniami behawioralnymi zarówno wśród dzieci jak i rodziców.

c) Dzieci w pieczy zastępczej z terenu gminy Stężycza w latach 2014 - 2017r.

Gdy środowisko rodzinne jest niestabilne albo dysfunkcyjne dla rozwoju dzieci Sąd Rodzinny decyduje by zapewnić im odpowiednią opiekę i wychowanie poza rodziną – w pieczy zastępczej lub domach dziecka.

Liczba dzieci z terenu Gminy Stężycza skierowanych do pieczy zastępczej:

- w 2014r. – 2 dzieci
- w 2015r.- 0
- w 2016r. - 3 dzieci
- do miesiąca września 2017r. – 1 dziecko.

Od roku 2013 współfinansujemy koszty pobytu 7 dzieci w pieczy zastępczej (dane z miesiąca września 2017r.), z czego 1 dziecko opuściło już rodzinny dom dziecka.

d) Uzależnienia

Uzależnienie chociażby jednej osoby w rodzinie ma niekorzystny wpływ na wszystkich jej członków. Rodzina alkoholika nie ma wpływu na to czy powstrzyma się on od picia alkoholu, ale może zadbać o siebie i dzieci, chociażby poprzez rozpoczęcie procedury leczenia. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stężycy w sprawie objęcia leczeniem odwykowym osób z terenu Gminy Stężycza wpływały wnioski o podjęcie leczenia:

1. W 2015 r. - 23 wnioski, z tego:
 - 5 wniosków dotyczyło rodzin, w których były małoletnie dzieci,
 - 8 wniosków związanych było z przemocą w rodzinie,
 - 0 wniosków związanych z narkotykami/dopalaczami
2. W 2016 r. - 23 wnioski, z tego:
 - 9 wniosków dotyczyło rodzin, w których były małoletnie dzieci,
 - 8 wniosków związanych było z przemocą w rodzinie,
 - 1 wniosek związany był z narkotykami/dopalaczami
3. W 2017 r. (do miesiąca IX) - 12 wniosków, z tego:
 - 6 wniosków dotyczyło rodzin, w których były małoletnie dzieci,
 - 4 wnioski związane były z przemocą w rodzinie,

- 1 wniosek związany był z narkotykami/dopalaczami

e) Przemoc w rodzinie

Dzieci wychowywane w rodzinach, w których stosowana jest przemoc narażone są na stan permanentnego zagrożenia. Do przeciwdziałania i diagnozowania zjawiska przemocy w Gminie Stężycza utworzono Zespół Interdyscyplinarny złożony z przedstawicieli różnych instytucji na co dzień pracujących z rodzicami i dziećmi: GOPS, policja, służba zdrowia, Gminna Komisja Przeciwdziałania Alkoholizmowi i oświaty. Grupy Robocze powołane przez Zespół do pracy z poszczególnymi rodzinami prowadziły działania robocze oraz monitorujące zjawisko przemocy w okresie 2014 r.-2017 r.:

Ilość monitorowanych rodzin, w których zachodziła przemoc:

- 2015 r. – 21 rodzin,
- 2016 r. – 21 rodzin,
- 2017 r. (do IX.2017) – 19 rodzin

Ilość dzieci i młodzieży, wobec której stosowana była przemoc w rodzinie:

- 2015 r. – 9
- 2016 r. – 6
- 2017 r. (do IX.2017) - 4

Z uzależnieniami i przemocą na co dzień pracuje również policja. Z informacji otrzymanych od miejscowego Posterunku Policji wynika, że Dzielnicowi aktualnie monitorują 5 rodzin, w których zachodzi przemoc, z czego wobec 1 dziecka, natomiast nie ujawniono zjawiska problemu z dopalaczami i narkotykami.

g) Problemy dzieci diagnozowane przez pracowników szkół z terenu gminy Stężycza.

Do sporządzania diagnozy włączyło się też środowisko szkolne – ze szkół z terenu Gminy Stężycza, do których uczęszcza większość dzieci mieszkających na terenie gminy Stężycza. Z racji ilości spędzanego przez dzieci czasu w szkołach nauczyciele i pedagodzy mają największą okazję do zaobserwowania i niwelacji niepożądanych zjawisk istniejących wśród dzieci, w tym dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Rodzaj problemów zaobserwowane przez nauczycieli, jakie dotyczą rodziny na terenie gminy to m. in. niskie dochody rodziców, bezrobocie, niepełnosprawność jednego z rodziców, brak konsekwencji, brak odpowiednich wzorców, złe warunki mieszkaniowe, brak porozumienia rodziców, rozwód, przemoc domowa, zaniedbanie dzieci przez rodziców. Szkoły na bieżąco prowadzą obserwacje zachowania dzieci, prowadzą rozmowy z uczniami i rodzicami mające na celu wspieranie tych osób. Pedagodzy szkolni w miarę możliwości i kompetencji wspierają dzieci z rodzin problemowych. W szkołach organizowane są zbiórki żywności oraz odzieży dla uboższych rodzin.

W celu wspierania rodzin w opiece i wychowania szkoły podejmują działania takie jak:

- a. rozmowy z rodzicami na temat wychowania, informowanie rodziców o przejawach nagannego zachowania uczniów, spotkania ze specjalistami,
- b. rozmowy z uczniami i ich rodzicami, którzy mają problemy emocjonalne w celu ustalenia przyczyny takiego stanu,
- c. zajęcia teatralne, spektakle profilaktyczne i udział w programach profilaktycznych o tematyce profilaktycznej, między innymi przeciwdziałaniu agresji w szkole, używania przez młodzież środków psychoaktywnych,
- d. zajęcia warsztatowe i pogadanki w klasach prowadzone przez pedagoga szkolnego oraz wychowawców klas głównie na temat źródeł zachowań agresywnych w szkole mające służyć przeciwdziałaniu takim zachowaniom,
- e. współpraca z innymi jednostkami specjalistycznymi takimi jak: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Interwencji Kryzysowej, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Pedagogiczna, Policja, Sąd Rodzinny oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział III. Skutki założeń Programu wspierania rodziny w Gminie Stężycza na lata 2015-2017

a) Podnoszenie kompetencji pracowników jednostek wspierających rodzinę poprzez szkolenie

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stężycy korzystał ze szkoleń dotyczących zadań wykonywanych przez ośrodki pomocy społecznej. Wszyscy pracownicy GOPS oraz asystent rodziny na przestrzeni tych trzech lat brali udział w szkoleniach dotyczących zagadnień: związanych z przemocą, uzależnieniami, wspieraniem rodziny

i asystenturą, seksualnością dzieci i młodzieży, aktywizacją społeczno-zawodową oraz handlem ludźmi, co w dzisiejszych czasach staje się istotną kwestią. W roku 2015 pracownicy tutejszego ośrodka brali udział w 23 szkoleniach bądź warsztatach, w 2016 roku w 19 szkoleniach. Natomiast w 2017r do miesiąca października w 20 szkoleniach.

b) Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, rodzinnego)

W gminie Stężycy rodziny, w tym dzieci miały możliwość korzystania z poradnictwa specjalistycznego psychologicznego świadczonych przez psychologa zatrudnionego w GOPS w Stężycy

Z poradnictwa specjalistycznego skorzystało:

- w 2015 r. - 26 rodzin,
- w 2016 r. - 42 rodziny,
- w 2017 r. do miesiąca września – 34 rodziny

c) Rozwój usług dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi – asystent rodziny

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stężycy pracą asystenta rodziny objętych jest 7 rodzin. Z czego w 2017 roku 2 rodziny zakończyły współpracę z pozostałymi pracą asystenta jest w dalszym ciągu kontynuowana.

d) Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo - wychowawczych

W gminie Stężycy zadanie to jest realizowane od momentu, kiedy dzieci z terenu naszej gminy zostały umieszczone w pieczy zastępczej, czyli od roku 2013. Współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej odbywa się na mocy art. 191 ust. 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Liczba dzieci z terenu Gminy Stężycza skierowanych do pieczy zastępczej po wejściu w życie ustawy zobowiązującej do współfinansowania:

- w 2013 r. – 1 dziecko,
- w 2014r. – 2 dzieci,
- w 2015r.- 0
- w 2016r. - 3 dzieci,
- do miesiąca września 2017r. – 1 dziecko.

Współfinansujemy koszty pobytu 7 dzieci w pieczy zastępczej (dane za miesiąc wrzesień 2017r.). Koszt pobytu dzieci w pieczy w okresie od I do IX. 2017r. – 33 039,23 zł.

e) Monitoring sytuacji dziecka i rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

W latach 2014-2017 w przypadku powzięcia wiadomości o rodzinie przeżywającej problemy opiekuńczo-wychowawcze pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady środowiskowe w celu zdiagnozowania powodów dysfunkcyjności rodzin:

- 2015 r. - 17 wywiadów środowiskowych,
- 2016 r. - 7 wywiadów środowiskowych,
- 2017 (do IX.2017) - 16 wywiadów środowiskowych

Wywiady te kończyły się wnioskowaniem przez pracownika socjalnego o przydzielenie asystenta rodziny, realizowaniem wzmożonego planu pracy socjalnej z rodziną lub stwierdzeniem braku zasadności dalszej ingerencji w rodzinę.

f) Tworzenie i praca rodzin wspierających oraz działania rodzin wspierających.

Podczas realizacji Programu nie utworzono rodzin wspierających gdyż nie było takiej potrzeby, rodziny nie wyrażały chęci współpracy w tym zakresie.

Rozdział IV. Postanowienia ogólne programu wspierania rodzin w Gminie Stężyca na lata 2018-2020

1. Cel Programu wspierania rodzin na lata 2018 - 2020

Pomoc rodzinom w przywróceniu zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych.

2. Koordynator Programu:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy

3. Czas realizacji Programu:

Program obejmuje lata 2018-2020

4. Beneficjenci Programu

Beneficjentami Programu są następujące grupy osób z terenu gminy Stężyca:

- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny, z których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej,
- rodziny z ograniczoną władzę rodzicielską,
- rodziny z zagrożeniem ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej.

5. Realizatorzy Programu

Głównym realizatorem programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy w partnerstwie z:

- placówkami oświaty,
- policją,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym,
- ośrodkami zdrowia,
- kuratorami sądowymi,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach,
- Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach,

Rozdział V. Założenia i działania w zakresie wspierania rodzin na lata 2018 – 2020

	Nazwa zadania	Realizator zadania	Termin realizacji	Wskaźniki	Liczba docelowa
1	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, rodzinnego)	-GOPS, -placówki oświatowe, -Biblioteka publiczna	2018-2020	Liczba rodzin/osób, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego	40
2	Rozwój usług asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	-GOPS	2018-2020	Liczba rodzin objętych asystenturą rodziny	10
3	Podnoszenie kompetencji pracowników jednostek wspierających rodzinę poprzez szkolenia	-GOPS	2018-2020	Liczba przeszkolonych osób z zakresu pomocy dzieciom i rodzinom	5
4	Monitoring sytuacji dziecka i rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	-GOPS	2018-2020	Liczba wywiadów diagnozujących, Liczba planów wzmożonej pracy socjalnej z rodziną	15 8
5	Poradnictwo specjalistyczne i edukacja rodzin, młodzieży oraz dzieci w zakresie uzależnień (narkotyków, dopalaczy, alkoholizmu) i przemocy	- GOPS, -policja, -placówki oświatowe, -Gminna Komisja Przeciwdziałania Alkoholizmowi, -Zespół Interdyscyplinarny	2018-2020	Liczba projektów socjalnych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców Liczba profilaktycznych spotkań i warsztatów dla młodzieży w zakresie uzależnień od narkotyków Liczba wypełnionych Niebieskich Kart C i D	1 5 5

6	Usługi specjalistyczne opiekuńcze dla dzieci chorych psychicznie	-GOPS	2018-2020	Liczba dzieci objęta usługami specjalistycznymi	2
7	Rozwój interdyscyplinarnej współpracy na rzecz pomocy rodzinom	-GOPS. -policja, -Zespół kuratorski, -Gminna komisji przeciwdziałania alkoholizmowi, -szkoły	2018-2020	Liczba warsztatów interdyscyplinarnych w Gminie Stężycza	3
8	Zajęcia rozwijające i promujące zainteresowania: sportowe, kulturalne i artystyczne dla dzieci oraz młodzieży, jako przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym	-szkoły - Urząd Gminy	2018-2020	Liczba zorganizowanych zajęć oraz szkólek sportowych dla dzieci i młodzieży	10
9	Koordinacja poradnictwa i wsparcia dla rodzin „Za życiem”	-GOPS (asystent rodziny)	2018-2020	Liczba koordynowanych kobiet i rodzin z ustawy „Za życiem”	3

6. Monitoring programu

Monitoring realizacji programu i założonych zadań oraz wskaźników dotyczył będzie prowadzony będzie przez GOPS w Stężycy. Stały monitoring prowadzony będzie na bieżąco przez osobę odpowiedzialną w GOPS za realizację zadań związanych ze wspieraniem rodziny i systemem pieczy zastępczej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stężycy będzie, co roku przygotowywał sprawozdanie z realizacji programu, ponieważ zgodnie art. 179 ust 1 ustawy o wspieraniu rodziny w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

UZASADNIENIE

Obowiązek przyjęcia niniejszej uchwały wynika wprost z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 z późn.zm.) i stanowi jedno z zadań jakie powierzone zostały samorządom gminy do realizacji. Program został opracowany w związku z art. 176 pkt 1 cytowanej ustawy, który stanowi, iż do zadań gminy należy opracowanie trzyletniego programu wspierania rodziny. Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stężyca jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak również promowanie społecznie pożądanego modelu rodziny. Potrzeby dotyczące pomocy rodzinie są różnorodne i wymagają kompleksowych oraz interdyscyplinarnych działań. Opracowany program stanowi zbiór celów, których realizacja rozłożona w czasie przyczyni się do polepszenia jakości życia rodzin w Gminie Stężyca.